

Verplanting van *Taxodium distichum* in Dordrecht

Hendrik Witzier

Nationale Bomenbank neemt zorg voor boom vijf jaar over

Op de laatste dag van januari van dit jaar werd in Dordrecht een *Taxodium distichum* met een stamomvang van zo'n 250 centimeter verplant. Hieraan is een grondige en gedegen voorbereiding voorafgegaan. Hendrik Witzier, projectleider uitvoering bij Nationale Bomenbank, stond erbij en keek ernaar. 'Aan de wortelvorming zagen we dat de voorbereidingen het gewenste resultaat hadden opgeleverd.'

Auteur: Heidi Peters

'Als je deze *Taxodium* zou vervangen door nieuwe, kleinere bomen, dan heb je meer dan honderd bomen nodig om de waarde van het kroonvolume te vervangen'

Aan de Mauritsweg in Dordrecht is nieuwbouw gepland en deze raakt net de beeldbepalende *Taxodium distichum* die op het terrein staat. Deze boom, met een stamomvang van ongeveer 250 centimeter, mocht niet verloren gaan. Reden voor de projectontwikkelaar om de mogelijkheden voor verplaatsing te onderzoeken. Na het laten uitvoeren van een Bomen Effect Analyse komt de opdrachtgever bij Nationale Bomenbank voor de daadwerkelijke verplanting van de boom.

Accountmanager Laurens Lingen: 'De bedoeling van de verplanting is dat de boom zijn waarde behoudt, dus met behoud van het kroonvolume. Dat moet je goed voorbereiden. Niet alleen bij de boom zelf, maar ook bij alle andere onderdelen van het aspect. Zo bepalen we vooraf de plantmethode en berekenen we het gewicht van de boom, zodat we kunnen beoordelen welk type hijskraan nodig is en of er op het terrein voldoende ruimte is. Al het ingezette materieel moet wel kunnen manoeuvreren. Ook voeren we ter plekke een bodemonderzoek uit, bepalen we wat de kluitomvang moet zijn en wat de grondwaterstand is. Zo ontstaan er achteraf ook geen verassingen meer.'

Gezien het formaat en gewicht van de boom koos Nationale Bomenbank voor de kluitondersteunende palletmethode. Door horizontaal te heien ontstaat er ruimte onder de kluit waarin metalen buizen worden geschoven. Zo ontstaat als het ware een pallet of plateau onder de hele breedte van de kluit en wordt de boom uit

de standplaats gehesen, staande op de pallet. Hiermee wordt voorkomen dat de kluit of delen van de kluit afbreken. Een reële mogelijkheid wanneer een te zware boom aan de stam wordt opgehesen.

Passende voorbereiding

Daags na de verplanting spreken we met Witzier over de voorbereiding en de feitelijke verplanting. 'Deze boom had een mooie compacte kluit die we konden voorbereiden op de verplanting. We hebben de kluitmaat vastgesteld en de boom geïnjecteerd met, in dit geval vloeibare, voedingsstoffen, waardoor er nieuwe haarwortels ontstaan. Dat maakt de kluit nog compacter en vergroot de vitaliteit van de boom, wat het voor de boom eenvoudiger maakt om zich op zijn nieuwe plaats te vestigen', legt projectleider Witzier uit. 'Vanaf dat moment, pakweg één jaar voor de verplanting, verzorgen wij als Nationale Bomenbank deze boom en dat blijven wij doen tot vijf jaar na de verplanting.'

Het mooie is dat we gisteren, bij het optakelen van de boom, een enorme hoeveelheid nieuwe beworteling konden waarnemen. Daaruit blijkt dat de voorbereiding succesvol is geweest; daar waren we blij mee. Een compacte kluit is heel belangrijk. Deze biedt stabiliteit en de wortelgroei geeft de vitaliteit aan.'

Penwortels

'Bij het plaatsen van de pallet hebben we ervoor gekozen wat dieper te graven omdat deze boom zich kenmerkt als een waterzoeker.

Dat betekent dat er ook penwortels kunnen zijn die richting het grondwater gaan,' legt Witzier uit. 'Het is gelukt om de buizenconstructie op een goede manier onder de kluit aan te brengen. Met het ophijzen zagen we dat de boom inderdaad penwortels naar beneden heeft. Het is mooi dat, wanneer je samen een plan maakt, het inderdaad uitkomt zoals je op basis van je kennis en ervaring verwacht. Zo is iedere verplanting weer anders en heeft iedere situatie aparte aandacht nodig.'

De schatting is dat deze boom, met een stamomvang van 250 centimeter 75 tot 80 jaar oud is. Het transport naar de nieuwe groeiplaats overbrugde een luttel 15 meter. Deze nieuwe groeiplaats is ook al een jaar geleden onderzocht. Er is gekeken naar de opbouw, of er storende lagen aanwezig zijn. Die bleken er te zijn, in de vorm van klei en puin. Deze zijn verwijderd, de groeiplaats is goed doorgespit en ingericht met pakweg 60 kuub bomengrond. Na het plaatsen wordt een aarden wal aangebracht met een mulchlaag, zodat het water niet snel verdampt en onkruid weinig kans krijgt. 'Als je kijkt naar het kroonvolume van deze boom, dan is het zeer de moeite waard om de boom te behouden. Deze boom kan al zo veel opnemen en afgeven, dat is gigantisch,' besluit Witzier. 'Als je deze boom zou vervangen door kleinere, dan heb je meer dan honderd bomen nodig om het kroonvolume van deze *Taxodium* te vervangen.'

